

سۇئال

پەرز ھەجنى ئادا قىلىش بىلەن مۇسۇلماننىڭ ئۆزى ۋە ھاياتىدا قانداق ئۆزگۈرۈشلەر بولىدۇ؟.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. ھەج پائالىيىتىنى ئادا قىلىشنىڭ ئالى ھىكمەت ۋە نۇرغۇن پەزىلەتلىرى بولۇپ، بۇنى چۈشۈنۈپ ئەمەل قىلغانلار تۆۋەندىكىدەك بۈيۈك ياخشىلىق ۋە پايدىلارغا ئېرىشىدۇ:

1- ھەجنى ئادا قىلىش ئۈچۈن ئۆز ۋەتىنى، ئائىلە- تاۋابىئاتلىرى ۋە يېقىن بۇرادەرلىرىدىن ئايرىلىپ سەپەر قىلىش بولسا، ئىنسانغا ئاللاھ ۋە ئاخىرەتكە بولغان سەپەرنى ئەسلىتىدۇ.

2- ھەجنى ئادا قىلىش ئۈچۈن مۇقەددەس دىيارغا بېرىش ئۈچۈن ئوزۇق- تۈلۈك ئېلىپ مېڭىش ئىنسان ئۈچۈن ئاللاھنىڭ ھوزۇرىدىكى تىنچلىققا ئېرىشىش ئۈچۈن ئوزۇق- تۈلۈك ئېلىشنىڭ مۇھىملىقىنى ئەسلىتىدۇ. بۇ ھەقتە ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ:
ئاخىرەتلىكىڭلار ئۈچۈن ئوزۇق- تۈلۈك ئېلىۋېلىڭلار، ئەڭ ياخشى ئوزۇق- تۈلۈك تەقۋادارلىقتۇر.

3- سەپەر دېگەن ئازابنىڭ بىر پارچىسى بولۇپ ئاخىرەتكە قىلىنىدىغان سەپەرمۇ شۇنىڭدەك كاتتا بولىدۇ، ئىنساننىڭ روھىنىڭ تارتىلىشى، ئۆلۈم، قەبرە، ئەرەسات قىيامەتتە يىغىلىش، ھېساب بېرىش، ئەمەللەرنىڭ ئۆلچىنىشى، پىلسىراتتىن ئۆتۈش ئۇنىڭدىن كىيىن جەننەت ياكى دوزاخقا بېرىش بولىدۇ، ئاللاھ نىجاتلىق ئاتا قىلغان كىشى بەختكە ئېرىشكەن بولىدۇ.

4- ئىنسان ئېھرام كىيىمى كىيگەندە ئۆزىنىڭ قاچان بولسۇن بىر كۈنى مۇشۇنداق كېپەنلىك كىيىدىغانلىقىنى ئەسلىەيدۇ، بۇ ئىش ئىنساننى بارلىق گۇناھ- مەسىيەتتىن قول ئۈزۈشكە چاقىرىدۇ، شۇنىڭدەك كىيىم- كىچەكتىن خالى بولۇش گۇناھ- مەسىيەتتىن خالى بولۇشقا تۈرتكە بولىدۇ، ئېھراملىق ئىككى پارچە ئاق كىيىمنى كىيىش بىلەن ئۆزىنىڭ قەلبى ۋە باشقا ئەزالىرىنى گۇناھ- مەسىيەتنىڭ قارا داغلىرىدىن پاكىزە تۇتۇشنى تەقەززا قىلىدۇ.

5- مىقاتتا ئېھرام كىيىپ: لەببەيكە ئاللاھۇممە لەببەيكە دېيىش بىلەن ئۆزىنىڭ ئاللاھنىڭ چاقىرىقىغا ئاۋاز قوشقانلىقىنى ئىپادىلەيدۇ، ئەگەر قەلبىدە گۇناھ- مەسىيەتلەر قالغان بولسا بۇ سۆزنى دېيەلمەيتتى.

6- ئېھراملىق ھالەتتە چەكلەنگەن ئىشلارغا رىئايە قىلغانلىقى، دائىم ئاللاھنى ئەسلىپ تەلپىيە ئېيتىپ تۇرغانلىقى، مۇسۇلمان كىشىنىڭ ئەھۋالى دائىم ئاللاھقا ئىتائەت قىلىش بىلەن بولىدىغانلىقىنى ئىپادىلەيدۇ. ئۆز نەپسىنى - ئەسلىدە دۇرۇس بولسىمۇ- مۇشۇ ھالەتتە چەكلەنگەن ئىشلارنى قىلماسلىققا ئادەتلەندۈرۈش بىلەن، ئاللاھ ھەر زامان- ماكاندا قىلىشنى ھارام قىلغان ئىشلاردىن چەكلىنىشكە ئادەتلەندۈرىدۇ.

7- ئاللاھ كىشىلەرگە تېنچ- خاتىرجەم ئورۇن قىلىپ بەرگەن ھەرەم- بەيتۇللاھقا كىرىش بىلەن قىيامەت مەيدانىدىكى تېنچ-

خاتىرجەملىكىنى ئەسلىدە، بۇنىڭغا ئىنسان كۆپ جاپا-مۇشەققەت تارتىپ تىرىشقاندا ئېرىشەلەيدۇ، قىيامەتتىكى تىنچلىققا ئېرىشىشكە سەۋەب بولىدىغان ئەڭ كاتتا ئىش ئاللاھنى بىر بىلىپ شېرىكتىن ساقلىنىشتۇر. بۇ ھەقتە ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ:

ئازابتىن قۇتۇلۇش ئىمان ئېيتقان، ئىمانغا مۇشېرىكلىكنى ئارىلاشتۇرمىغان ئادەملەرگە مەنسۇپتۇر، ئۇلار ھىدايەت تاپقۇچىلاردۇر.

ھەجدىكى ئەمەللەردىن يەنە بىرى ھەجەر ئەسۋەدىنى سۆيۈش بولۇپ بۇنىڭ بىلەن ئىنسان ئۆزىنىڭ سۈننەتنى كاتتىلايدىغانلىقىنى ئىپادىلەيدۇ. ئاللاھنىڭ ئىنسانلار ئۈچۈن يولغا قويغان ئىبادەتلىرى ئالى ھىكمەت ۋە ياخشىلىق بىلەن يولغا قويۇلغان بولۇپ بۇنى ئىنسان ئۆزىنىڭ ئاددى ئەقلى بىلەن ئەمەس سۈننەتكە ئەگىشىش بىلەن ئادا قىلىدىغانلىقىنى بىلىپ يېتىدۇ. ئۆز نەپسىنى ئاللاھنىڭ ئىبادىتى ئۈچۈن تەربىيەلەيدۇ، ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ھەجەر ئەسۋەدىنى سۆيۈپ بولغاندىن كىيىن: "سەن ئىنسانغا پايدا-زىيان يەتكۈزەلمەيدىغان بىر تاش، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ سىنى سۆيگەنلىكىنى كۆرمىگەن بولسام مەنمۇ سۆيەيتتىم" دېدى.

8- كەبىنى تاۋاپ قىلىش جەريانىدا پەيغەمبەرلەرنىڭ ئاتىسى بولغان ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى، ئۇنىڭ كەبىنى ئىنسانلارنىڭ ھەقىقەتكە قايتىدىغان، تىنچلىقنى بەرپا قىلىدىغان جاي بولسۇن دەپ ياسىغانلىق ئەھۋالىنى، كىشىلەرنى ھەج قىلىشقا چاقىرىغان نىداسىنى ئەسلىدەيدۇ. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالاممۇ كىشىلەرنى ھەج قىلىشقا چاقىرىغان، مۇسا ۋە ئەيسا ئەلەيھىسسالاممۇ ھەج قىلغان، بەيتۇللاھ ھەممە پەيغەمبەرلەرنىڭ بەلگىسى بولغان، ئاللاھ ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى كەبىنى ياساپ كاتتىلاشقا بۇيرىغان.

9- زەمزمە سۈيىنى ئىچىش بىلەن ئۇزۇن زامانلاردىن بىرى مىليونلىغان كىشىلەرنىڭ ئىچىشى بىلەنمۇ ئۈزۈلۈپ قالماستىن ۋە توختاپ قالماستىن داۋاملىشىۋاتقان بۇ مۇبارەك سۇدىن ئىبارەت ئاللاھنىڭ كاتتا نېمىتىنى ئەسلىدەيدۇ. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇبارەك سۆزلىرى بىلەن زەمزمە ئىچكەندە خالىغان دۇئانى قىلىشقا تەۋسىيە قىلىدۇ: **ھەقىقەتەن زەمزمە سۈيى نېمە مەقسەت قىلىپ ئىچىلسە شۇنىڭغا مەنپەئەت قىلىدۇ. ئىبنى ماجە دىن.**

10- ساپا-مەرۋە ئارىسىدا ماڭغاندا بۇ كاتتا مۇشەققەتكە ھاجەر ئانىمىزنىڭ ئەينى زاماندا دۈچكەلگەنلىكىنى ئەسلىدەيدۇ، چۈنكى ئۇ ساپا-مەرۋە ئارىسىدا ئۆزى دۈچكەلگەن قىيىنچىلىقتىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن، كىچىك ئوغلى ئىسمائىل ئەلەيھىسسالامغا سۇ ئىزدەپ ھەرىكەت قىلىپ ماڭغان، بۇ ئايالنىڭ مۇشۇ قىيىنچىلىقلارغا چىداپ ئاللاھ بىلەن پاناھلانغانلىقى بىز ئۈچۈن ياخشى ئۆرنەكتۇر. ئەر كىشى بۇ ئايالنىڭ جاپا-مۇشەققەتكە بەرداشلىق بېرىپ سەبرى قىلغانلىقىنى ئەسلىدە، ھاياتتا ئۆزى دۇچ كەلگەن ئىشلار يەڭگىل تۇيۇلىدۇ، ئاياللارمۇ ئۆزىگە ئوخشاش بىر ئايالدىكى مۇستەھكەم ئەقىدە، تەۋرەنمەس ئىرادە، تەۋەككۈلچىلىك روھىنى ئەسلىگىندە ئۆزى دۈچكەلگەن قىيىنچىلىقلارنى ئۇنتۇيدۇ.

11- ئەرەپات مەيدانىدا تۇرۇش كىشىلەرگە قىيامەت مەيدانىنىڭ قىستاڭچىلىقىنى ئەسلىتىدۇ، ھەج جەريانىدا قىستىلىپ جاپا چەككەن بولسا قىيامەتتە يالاڭ ئاياق، يالىڭاچ ھالەتتە خالايقىلارنىڭ قىستاڭچىلىقىغا قانداقمۇ بەرداشلىق بېرەلسۇن!؟.

12- ھەجەر ئەسۋەدىنى سۆيۈش توغرىسىدا ئېيتىلغىنىدەك، شەپتانغا تاش ئېتىشتىمۇ مۇسۇلمان ئۆز نەپسىنى ئىتائەت قىلىش ۋە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا ئەگىشىشكە ئادەتلەندۈرۈش بولۇپ، بۇ پەقەت ئۆزىنىڭ ئاللاھنىڭ بەندىسى ئىكەنلىكىنى ئىزھار قىلىشتىن ئىبارەتتۇر.

13- مال بوغۇزلاپ قۇربانلىق قىلىش بىلەن ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاللاھنىڭ بۇيرۇقىغا بويسۇنۇپ تۇنجى ئوغلى ئىسمائىل ئەلەيھىسسالامنى بوغۇزلاشقا ئېلىپ ماڭغانلىقىنى، ئاللاھنىڭ بۇيرۇق-چەكلىمىلىرىگە زىت كىلىدىغان ئاتىلىق مېھرىبانلىقنىڭ يوقلىقىنى ئەسلىدۇ ۋە ئاللاھنىڭ ئىسمائىل ئەلەيھىسسالامنى قۇربانلىق قىلىشقا بۇيرىغان بۇ ئايىتىنى ئەسلىتىدۇ: **ئى ئاتا! نېمىگە بۇيرۇلغان بولساڭ، شۇنى ئىجرا قىلغىن، خۇدا خالىسا ئۇنىڭغا مېنى سەبىر قىلغۇچى تاپسەن.**

14- ئىبراھىمدىن چىققاندىن كىيىن ئاللاھنىڭ ئىبراھىم سەۋەبىدىن چەكلىگەن ئىشلارنىڭ ھالال بولغانلىقىنى، ئۆزىنىڭ بۇنىڭغا سەۋرى قىلغانلىقىنى، قىيىنچىلىقتىن كىيىن ئاسانلىق بولىدىغانلىقىنى، ئاللاھنىڭ بۇيرۇقىغا بويسۇنۇشنىڭ ئاقىۋىتىنىڭ خۇرسەتلىك بولىدىغانلىقىنى، بۇ خۇرسەتلىكنى پەقەت تائەت-ئىبادەتنىڭ ھالاۋىتىنى تېتىغان كىشىلەرنىڭلا ھېس قىلالايدىغانلىقىنى بىلىدۇ. خۇددى روزا تۇتقۇچى ئىپتار قىلغاندا، كېچىنىڭ ئاخىرىدا تۇرغۇچى قىيامدا تۇرغاندا خۇرسەن بولغاندەك.

15- ھەج پائالىيەتلىرىنى ئاللاھ بۇيرىغان رەۋىشتە ئادا قىلىپ بولغاندىن كىيىن، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ۋەدە قىلغاندەك: **پىسق-پۇجۇردىن ساقلىنىپ ھەج قىلغان كىشى ئانىسىدىن تۇغۇلغان كۈندىكىدەك گۇناھتىن پاك ھالەتتە قايتىدۇ.** ئاللاھتىن ئۆزىنىڭ بارلىق گۇناھىنى كەچۈرۈم قىلىشنى سوراپ، گۇناھدىن خالى بولغان يىڭى ھايات سەھىپىسى ئېچىشنى تىلەپ دۇئا قىلىدۇ.

16- ئۆز ۋەتىنىگە قايتىپ ئەھلى-بالىلىرى بىلەن كۆرۈشۈپ خۇرسەن بولۇش ئاللاھنىڭ جەننىتىدە ئۇلار بىلەن ئۇچرىشىشتىن ئىبارەت چوڭ خۇرسەتلىكنى ئەسلىتىدۇ. ئاللاھ تائالا بۇ ھەقتە مۇنداق دەيدۇ: **قىيامەت كۈنى ئۆزلىرىنى ۋە ئائىلىسىدىكىلەرنى زىيان تارتقۇزغۇچىلار قاتتىق زىيان تارتقۇچىلاردۇر، بىلىڭلاركى، ئەنە شۇ روشەن زىياندۇر.** ھەقىقىي زىيان تارتقۇچىلارنىڭ قىيامەت كۈنىدە ئۆزىنى ۋە ئەھلىنى زىيانغا ئۇچراتقۇچىلار ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ.

ئاللاھ ھەممىمىزنى ئۆز تائىتىگە مۇيەسسەر قىلىپ دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە ياخشىلىقلارنى ئاتا قىلىشنى سورايمىز.